

TBE-information inför säsongen 2019

I Värmland har det under 2018 rapporterats 12 fall, vilket är tre fall färre än toppåret 2017. Det har fortsatt komma flera fall från Kils kommun, under året fyra fall därifrån. Även ett par fall från Segmon som tidigare indentifierats som ett särskilt riskutsatt område. Det är viktigt att påminna att fast boende och sommarboende samt personer som vistas i skog och mark i område med smittrisker rekommenderas vaccination.

Under 2018 uppdaterades rekommendationerna i samråd med landets smittskyddsläkare, infektionsläkare och representanter från Folkhälsomyndigheten. De grundar sig på tillgängliga studier samt den epidemiologiska information som smittskyddsmyndigheterna får vid varje anmälan av ett TBE-fall och kan skilja sig från vaccinföretagens egna.

Under 2018 sänktes åldersgränsen för en extra vaccindos från 60 till 50 års ålder: En extra vaccindos (så kallad "primingdos"), dvs. 4 doser i grundschema, rekommenderas sedan tidigare till personer äldre än 60 år samt till personer med nedsatt immunförsvar som börjar sin grundimmunisering. Baserat på sammanställda data från anmälda TBE-fall så rekommenderar vi nu att man ger denna extra vaccindos redan från 50 års ålder. Se intervall i högerspalten.

Immunisering, allmänna synpunkter

Två fabrikat finns, FSME-immun och Encepur. Just nu är FSME-immun upphandlat i Landstinget i Värmland. Använd helst samma vaccin men vid brist på vaccin, eller om man inte vet vad som är givet tidigare, så går det bra att fortsätta med ett annat fabrikat.

Intervall

Barn och vuxna under 50 år

Grundvaccinationen består av tre doser enligt följande schema: månad 0, 1 och dos tre efter 5-12 månader.

Dos två ges en månad efter dos ett. Dos tre ges 5-12 månader efter den andra dosen, vanligen inför den efterföljande fästingssäsongen. Dos fyra ges tre år efter grundvaccination. Därefter påfyllnadsdos vart femte år.

Personer som fyllt 50 år, eller oavsett ålder som har medicinering som påverkar immunförsvaret, när grundvaccination mot TBE påbörjas

Grundvaccinationen består av fyra doser enligt följande schema: månad 0, 1, 2-3 och dos fyra efter 5-12 månader.

Dos två ges en månad efter dos ett. En tredje dos ges 1-2 månader efter dos två och sedan ges sedan dos fyra 5-12 månader efter dos tre. Detta betyder att personer som är 50 år eller äldre som grundvaccineras bör ha fått tre vaccindoser innan fästingssäsongen börjar. Om en person som fyllt 50 år inte fått denna extrados första året kan man i stället lägga till en extrados minst 1-2 månader efter dos två, tre eller fyra. Dos fem ges tre år efter grundvaccination. Därefter påfyllnadsdos vart femte år.

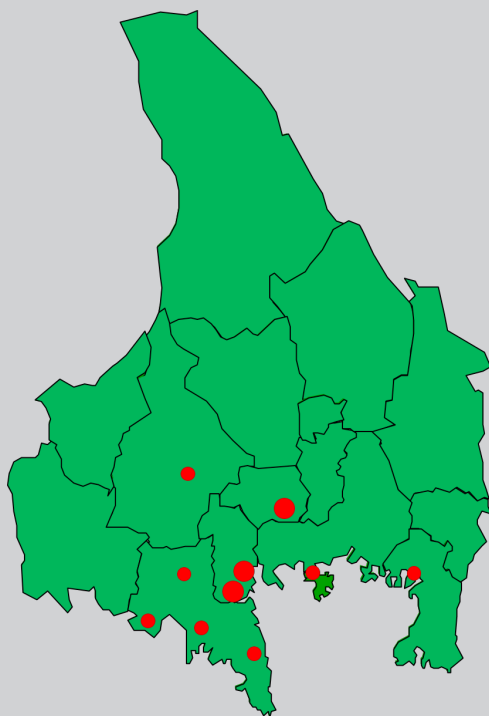
Avvikande intervall

Vid avvikelse från rekommenderat vaccinationsschema gäller att friska, yngre personer kan fortsätta med vaccinationsschemat oavsett intervall till föregående dos/er, alltså behöver man inte "börja om". Hos individer ≥ 50 år eller de med nedsatt immunförsvar på grund av medicinering eller sjukdom måste bedömningen göras utifrån varje enskilt fall. Med tanke på ökad risk för svår TBE-sjukdom i denna grupp i kombination med förmodat sämre immunologiskt svar på vaccinet så kan man vara mer liberal med att "börja om" om det har gått mer än ett år mellan dos ett och dos två.

Snabbvaccination är indicerat om mycket hög risk för TBE eller kort tid för vaccination.

Följande schema ger bäst skydd på sikt: dag 0, 7, 21 som då ger en "tidsvinst" på 2-3 veckor jämfört med normal grundvaccination med en månad mellan de två första doserna. Efter snabbvaccinationsschema ges en dos som vanligt efter 5-12 månader inför nästa säsong.

TBE, smittade i Värmland 2007-2018

Smittorter med endast ett fall är inte markerade.

- 2-4 fall
- 5-10 fall

De röda markeringarna anger ungefärlig lokalisering av antal fall. Det kan vara en viss spridning av fallen i området.

TBE-vaccinationen rekommenderas till:

- fast boende och sommarboende samt personer som vistas i skog och mark i områden med smittrisk.

- resenärer som ska vistas i skog och mark på Åland, i Baltikum eller i särskilda riskområden i Central- eller Östeuropa.

I Sverige brukar 200–300 fall av TBE anmälas främst från södra och mellersta Sverige. TBE förekommer i södra Sverige och är vanligast på ostkusten. Flest fall har rapporterats i Stockholms, Södermanlands och Uppsala läns kusttrakter samt kring Mälaren. Under de senaste åren har smittan blivit vanligare kring Vänern och Vättern. TBE sprider sig successivt västerut och under de senaste åren anmäls det betydligt fler fall från län som Västmanland, Örebro, Värmland och Västra Götaland.

Riskområden i Värmland

I Värmland betraktas vänernära områden ha risk för smitta. Områden med två eller flera fall sedan 2007 finns angivna på kartan. Vi bedömer att områden runt Segmon, Slottsbron, Svanskog och Kil är särskilt riskutsatta. Ett observandum är att det även runt Arvika varit några fall de senaste åren.

Vaccinationsindikationen är mindre angelägen för personer som endast mycket kortvarigt vistas i områden med smittrisk och personer som visserligen bor i riskområden men inte brukar vistas ute i skog och mark. TBE-vaccin till barn kan ges från ett års ålder. Kom ihåg att registrera korrekt i Svevac för senare bedömningar.

Läs mer på:

www.1177.se/Varmland/Fakta-och-rad/Sjukdomar/TBE/

www.1177.se/Varmland/Tema/Vaccinationer/Vaccinationer/Vaccination-mot-TBE/

www.folkhalsomyndigheten.se/smittskydd-beredskap/smittsamma-sjukdomar/tick-borne-encephalitis-tbe/

Vaccinationen bör alltid påbörjas i god tid före fästingsäsongen. Även påfyllnadsdoser bör ges innan fästingsäsongen för att få ett optimalt skydd.

Tänk på att det är viktigt att skydda sig mot fästingar som kan sprida både TBE och borrelia!

Ingemar Hallén, smittskyddsläkare

**Region
Värmland**

Smittskydd Värmland